

Najwyższy czas wprowadzić system kaucyjny

23 maja 2024

21 maja br. odbyło się kolejne posiedzenie Podkomisji stałej do spraw monitorowania gospodarki odpadami (OSZ) ws. wprowadzenia systemu kaucyjnego. Podobny system działa już w wielu krajach europejskich, w tym w Estonii, Łotwie, Litwie, Słowacji, Chorwacji czy w Niemczech. Aż 88% Polek i Polaków też widzi potrzebę, jak najszybszego wprowadzenia odpłatnych opakowań, co pomoże lepiej zarządzać recyklingiem i będzie miało pozytywny wpływ na otaczające nas środowisko.

Według danych GUS w ostatnich latach wytwarzaliśmy w Polsce średnio ponad 350 kg odpadów rocznie na osobę. Ale tylko jedna czwarta z nich była poddawana recyklingowi. Tymczasem

świadomość polskiego społeczeństwa dotycząca konieczności lepszego dbania o środowisko naturalne wzrasta. Rośnie też poczucie odpowiedzialności. Wykazały to badania ARC Rynek i Opinia, przeprowadzonych dla PAP w 2022 r., z których wynika, że 88% obywateli i obywaterek chce wprowadzenia systemu kaucyjnego.

Systemy kaucyjne działają już w 13 państwach europejskich. Zgodnie z kolejnością wprowadzania są to: Szwecja, Islandia, Finlandia, Norwegia, Dania, Niemcy, Estonia, Chorwacja, Holandia, Litwa, Malta, Łotwa i Słowacja. W kolejnych 14 krajach prowadzone są prace nad uruchomieniem podobnych systemów.

Co więcej, bez wprowadzenia systemu kaucyjnego nie będzie możliwe wypełnienie recyklingowych celów unijnych – dla butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów to 77% w 2025 r. i 90% w 2030 r.

Polska wciąż nie dołączyła do krajów, które wprowadziły system kaucyjny, pomimo wyraźnego sygnału społeczeństwa, że system taki jest nam potrzebny. I to potrzebny jak najszybciej. Jakiegokolwiek opóźnienia będą ze szkodą dla ludzi i środowiska. Naprawdę nie mamy czasu do stracenia – komentuje Radosław Ślusarczyk z Pracowni na rzecz Wszystkich Istot, który brał udział w obradach podkomisji.

Projekt ustawy dotyczący systemu kaucyjnego wpłynął do Sejmu w zeszłym roku, jeszcze za poprzedniej kadencji Parlamentu RP, następnie został przegłosowany i podpisany przez prezydenta w sierpniu 2023 r. Nowy rząd przed rozpoczęciem wdrożenia stwierdził konieczność wprowadzenia poprawek, mających na celu uszczelnienie tego systemu.

Tym niemniej, odpowiedzialna za wdrożenie ministra, Anita Sowińska, zapewnia, że system kaucyjny wystartuje już w 2025 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska przewiduje jednak, że system będzie potrzebował tzw. „czasu na rozruch”.

Dla ułatwienia zwrotu opakowań wprowadzony zostanie wymóg utworzenia co najmniej jednego punktu odbierania opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym od kupujących w każdej gminie.

Ministerstwo przychyliło się do argumentacji, że w przypadku wyznaczenia zbyt wysokiej kaucji szok cenowy dla klientów, związany ze znaczącym wzrostem ceny produktu, byłby zbyt duży i w konsekwencji mogliby odmawiać sobie danego napoju. Z tego powodu kaucja dla opakowań z tworzyw sztucznych i puszek metalowych wynosić będzie 0,50 zł a dla opakowań szklanych 1 zł.

Wprawdzie sklepy do 200 m² będą mogły dobrowolnie przystąpić do systemu w zakresie zbierania pustych opakowań i zwracania kaucji, ale szacuje się, że ze względów ekonomicznych będą one chciały przystępować do systemu. Wszak niemożność zaoferowania klientowi dodatkowej usługi, jaką będzie możliwość zwrotu opakowania i odzyskania kaucji w miejscu najlepszym dla klienta, np. w małym osiedlowym sklepiku, może skłonić konsumentów do wyboru sklepu dużego, nawet oddalonego od miejsca zamieszkania, ale oferującego zbiórkę opakowań i zwrot kaucji.

Strona rządowa uspokaja także samorządy w kwestii dofinansowań. Gminy otrzymają pieniądze z opłat na uprzątnięcie wynikających z przepisów dot. SUP (jednorazowych tworzyw sztucznych). Pieniądze te będą dodatkowym zastrzykiem dla budżetów gmin w ramach środków na zagospodarowanie odpadów. Dotychczas bowiem to gminy pokrywały całkowite koszty sprzątnięcia z opłat za odpady komunalne.

Pilotaż systemu kaucyjnego wprowadzają znane sieci handlowe. W Bydgoszczy do października 2023 r. w ten sposób zebrano 1 885 000 butelek PET oraz 1 015 000 sztuk puszek aluminiowych. Z kolei w Sosnowcu władze miasta postawiły osiem automatów do zbierania puszek i butelek plastikowych. Dzięki temu zebrano 500 tys. butelek PET i ponad 3 tys. puszek. Podobne

rozwiązania z inicjatywy sieci handlowych i samorządów można spotkać w innych miastach, m.in. Zielonej Górze, Katowicach, Chorzowie czy we Wrocławiu.

Autorstwo: [Pracownia na rzecz Wszystkich Istot](#)

Zdjęcie: [Kris](#) (CC BY-NC-ND 2.0)

Nadesłano do WolneMedia.net